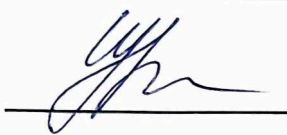
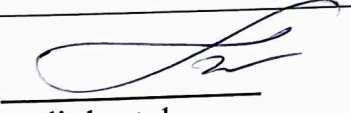

MINISTERUL CULTURII AL REPUBLICII MOLDOVA
MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA
ACADEMIA DE MUZICĂ, TEATRU ȘI ARTE PLASTICE
ȘCOALA DOCTORALĂ *STUDIUL ARTELOR ȘI CULTUROLOGIE*

APROB: Doctor în studiul artelor, Profesor universitar Svetlana BADRAJAN Director Școală doctorală <i>Studiul artelor și culturologie</i>	APROB: Doctor în studiul artelor, Profesor universitar Tatiana BEREZOVICOVA Președinte al Consiliului Științific al AMTAP <i>Proces verbal nr. 11 din 19.06.2025</i>
--	---

CURRICULUM

la disciplina

MORFOLOGIA REPREZENTĂRIILOR ARTISTICE

pentru ciclul III de studii universitare (Doctorat)

Domeniul de formare profesională:	651. Arte vizuale 652. Design
Programul de studiu:	651.01 Teoria și istoria artelor plastice (cercetare) 651.03. Arte plastice și decorative (cercetare/creație) 652.03 Design vestimentar și al produselor textile (cercetare/creație) 652.04 Design de interior, mediu și arta peisajului (cercetare/creație)
Forma de învățământ:	(cu frecvență / frecvență redusă)

Autor:

Conf..univ., dr. **Teodora Hubenco**

 (semnătura)

Chișinău, 2025

CUPRINS

I.	Preliminarii	2
II.	Repere conceptuale	2
III.	Competențe generale ale disciplinei	3
IV.	Competențe specifice ale disciplinei	3
V.	Administrarea disciplinei	4
VI.	Unități tematice și repartizarea orientativă a orelor	4
VII.	Obiectivele de referință și unități tematice	5
VIII.	Organizarea lucrului individual al studentului	10
IX.	Evaluarea disciplinei	11
X.	Bibliografie	12

I. PRELIMINARII

Disciplina **Morfologia reprezentărilor artistice** este un curs obligatoriu pentru doctoranzii anului I. Conținuturile sunt predate în semestrul I pentru domeniile de formare profesională Arte vizuale și Design, în semestrul II – inclusiv pentru domeniul Design și au ca scop aprofundarea cunoștințelor doctoranzilor în structura morfologică a reprezentărilor artistice din diverse domenii ale artelor vizuale și designului.

În procesul studierii acestei discipline doctoranzii vor fi familiarizați cu premisele istorice și culturale ale dezvoltării și evoluției reprezentărilor plastice de la origini până la etapa contemporană. De asemenea, vor fi învățați să opereze cu terminologia specifică domeniului, să analizeze elementele structurale ale operei de artă vizuală și design, cum ar fi structura compozițională, forma, culoarea, sinteza materialelor, elementele de limbaj specifice, mijloacele artistico-plastice, principii și legități compoziționale etc.

Prin conținuturile propuse se urmărește evidențierea particularităților și caracteristicilor principalelor funcții, legi, reguli și principii ale artelor vizuale și designului, a materialelor și tehnicilor artistice tradiționale și moderne, a tipologiei imaginilor, a simbolurilor, a timpului și spațiului plastic.

Studiul acestor conținuturi va favoriza dezvoltarea la doctoranzi a aptitudinilor de analiză și sinteză a informației, la formarea unei viziuni proprii vizavi de evoluția structurală a operei de artă vizuală și design - calități necesare în formarea competențelor profesionale ale tânărului cercetător.

Procesul de predare-învățare a cursului se va desfășura în următoarele etape: informarea, explicația, consolidarea și aplicarea în practică.

II. REPERE CONCEPTUALE

Cunoașterea particularităților și caracteristicilor principalelor funcții, legi, reguli și principii ale artelor vizuale și designului, este o parte indispensabilă a pregătirii viitorilor cercetători. Competențele formate vor oferi doctoranzilor posibilitatea de manifestare creativă în realizarea de structuri expresive generatoare de emoții specifice în viitoarele proiecte artistice.

În procesul studierii, doctoranzii vor fi antrenați în activități orientate spre producerea unor valori estetice distincte prin concepția artistică, prin materialul, tehnica și maniera de realizare. Fiecare dintre aspectele acestor activități vor favoriza formarea de competențe profesionale în domeniul de cercetare și realizare a proiectului artistic.

Cunoașterea și aplicarea diverselor tehnologii de lucru, materiale, principii de organizare structurală a operelor de artă vizuală și design, vor accelera dezvoltarea aptitudinilor de analiză, sinteză, comparație și discriminare a valorilor de nonvalori în elaborarea studiului teoretic și soluționarea practică a proiectului artistic.

Astfel, doctoranzii se vor familiariza cu tendințele artistice actuale în domeniul ales și vor obține abilități de cercetare necesare unui specialist în domeniu. Cursul va contribui la pregătirea tinerilor cercetători implicați într-o paletă largă de relații profesionale și sociale.

Cunoașterea *Morfologiei reprezentărilor artistice* necesită competențe de documentare bibliografică, analiză, sinteză, sistematizare a informației științifice care se referă nu doar la artele vizuale și design dar și la vizitarea expozițiilor de artă, a muzeelor și atelierilor artiștilor plastici. De asemenea, este necesară studierea unor domenii adiacente ca psihologia artei, filozofia artei,

istoria culturii, filosofia, istoria artelor naționale și universale ș.a. pentru a facilita percepția, înțelegerea dar și realizarea reprezentărilor artistice.

III COMPETENȚE GENERALE ALE DISCIPLINEI

Competențe profesionale:

- CP1.** Acumularea cunoștințelor teoretice în domeniul Morfologiei reprezentărilor artistice.
- CP2.** Identificarea metodelor și tehnicilor de cercetare și analiză a opoerelor de artă necesare în realizarea studiului și a proiectului artistic.
- CP3.** Selectarea și utilizarea eficientă a tehnologiilor moderne în informarea, documentarea și realizarea teoretică și artistică a cercetării.
- CP4.** Aplicarea cunoștințelor fundamentale din domeniile artelor vizuale și design-ului la soluționarea artistică a proiectului de creație.
- CP5.** Valorificarea aptitudinilor de analiză artistică, sinteză, comparație a reprezentărilor artistice în studiul teoretic și elaborarea practică a proiectului artistic.

Competențe transversale:

- CT1.** Organizarea și desfășurarea procesului de cercetare, aplicând cunoștințele și abilitățile acumulate în cadrul studiilor anterioare.
- CT2.** Aplicarea unor strategii de muncă eficientă, riguroasă și responsabilă în procesul de realizare a cercetării științifice și a proiectului artistic.
- CT3.** Autoevaluarea obiectivă a competențelor formate și identificarea oportunităților de dezvoltare continuă pe tot parcursul vieții.

IV COMPETENȚE SPECIFICE ALE DISCIPLINEI

1. Cunoaștere și înțelegere

- să distingă problematica domeniului de cercetare specific;
- să identifice conținutul specific al domeniului de cercetare;
- să analizeze teorii avansate referitoare la mijloacele artistico-plastice specific concepției artistice abordate;
- să formuleze conceptele principale ce stau la baza cercetării domeniului de specialitate;
- să identifice metode de analiză a operelor de artă specific domeniului cercetat;
- Să explice rolul interdisciplinarității în demersul științific și artistic actual.

2. Aplicare

- să aplice metode și tehnici de cercetare avansată în domeniul specific;
- să identifice soluții pentru problemele de ordin practic vizând proiectul artistic;
- să demonstreze aptitudini de elaborare și valorificare a lucrărilor artistice;
- să posede abilități lingvistice la nivel academic în limbi de circulație internațională necesare documentării, comunicării și diseminării informației;
- să aplice principiile și valorile eticii cercetării științifice în general și în domeniul specific.

3. Integrare

- să analizeze lucrări artistice din domeniul profesional și să argumenteze propriile opinii;
- să demonstreze competențe de comunicare scrisă și orală în domeniul științific și artistic;
- să utilizeze eficient tehnologiile informaționale în realizarea cercetării;
- să demonstreze abilități de relaționare socială și de lucru în echipă;
- să dispună de cunoștințe privind utilizarea legislației în domeniul drepturilor de proprietate intelectuală;
- să demonstreze capacități de antreprenoriat, tehnologic și social în domeniul profesional;
- să influențeze opinia publică, procesul de dezvoltare a domeniilor profesionale prin intermediul publicațiilor, comunicărilor științifice, expozițiilor și proiectelor artistice elaborate și desfășurate.

V. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Studii cu frecvență (creație/cercetare)

<i>Codul disciplinei</i>	<i>Anul de studii</i>	<i>Semestrul</i>	<i>Total ore</i>			<i>Nr. de ore pe tipuri de activități*</i>				<i>Forma de evaluare</i>	<i>Nr. ECTS</i>	<i>Responsabil pe disciplină</i>
			<i>Total</i>	<i>Cont act direct</i>	<i>Studiu individual</i>	<i>C</i>	<i>S</i>	<i>L/P</i>	<i>I</i>			
F.01.O.002	I	I	270	60	210	2	2			examen	9	Hubenco T.
F.02.O.006	I	II	180	30	150	1	1			examen	6	Hubenco T.
Total pe disciplină			450	90	360	3	3			examen	15	

Studii cu frecvență redusă (creație/cercetare)

<i>Codul disciplinei</i>	<i>Anul de studii</i>	<i>Semestrul</i>	<i>Total ore</i>			<i>Nr. de ore pe tipuri de activități*</i>				<i>Forma de evaluare</i>	<i>Nr. ECTS</i>	<i>Responsabil pe disciplină</i>
			<i>Total</i>	<i>Cont act direct</i>	<i>Studiu individual</i>	<i>C</i>	<i>S</i>	<i>L/P</i>	<i>I</i>			
F.01.O.002	I	I	270	8	262	1	1			examen	9	Hubenco T.
F.02.O.006	I	II	180	8	172	1	1			examen	6	Hubenco T.
Total pe disciplină			450	16	434	2	2			examen	15	

Notă *: C = curs, S = seminar, L = ore de laborator, practice, I – ore individuale asistate de profes

VI. UNITĂȚI TEMATICE ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr.	Teme	Numărul de ore f/r			Numărul de ore cu fr.		
		C	S	Total	C	S	Total
1.	Morfologia reprezentărilor artistice. Tendințe contemporane în dezvoltarea Artelor vizuale și Design-ului.	1	1	2	5	5	10
2.	Funcțiile artelor vizuale. Funcțiile design-ului. Artele multifuncționale.	1	1	2	5	5	10
3.	Diversitatea formelor artistice. Forma și funcțiile ei în artele vizuale și design.	1	1	2	5	5	10
4.	Culorile în reprezentările artistice. Iluzia optică și efectele psihologice.				5	5	10
5.	Dinamica și echilibrul în artele vizuale. Modalități de reprezentare artistică.				5	5	10
6.	Subiect și obiect în creația artistică.	1	1	2	5	5	10
	Total semestrul I	4	4	8	30	30	60
	Semestrul II						
1.	Mijloace artistico-plastice aplicate în produsele de design.	1	1	2	6	6	12
2..	Imagine, semn și simbol în opera de artă. Lumea ca univers de semne.	1	1	2	6	6	12
3.	Simboluri și semnificații în arta design-ului. Clasificarea simbolurilor.	1	1	2	6	6	12
4.	Metode de analiză artistică a unei opere de design.	1	1	2	6	6	12
	Total semestrul II	4	4	8	15	15	30
	Total ore curs	8	8	16	45	45	90

VI. OBIECTIVELE DE REFERINȚĂ ȘI UNITĂȚI TEMATICE

Nr.	Obiective de referință Semestrul I	Unități tematice semestrul I
1.	- Să identifice criteriile de clasificare a artelor vizuale; - să stabilească tendințele de apropiere și diferențiere a artelor;	Morfologia reprezentărilor artistice. Tendințe contemporane în dezvoltarea Artelor vizuale și Design-ului. Diversitatea mijloacelor materiale și artistice. Criteriile ontologic și semiotic de clasificare a artelor. Originea comună a artelor. Sinestezia artelor.

	- să caracterizeze originea comună a artelor.	Interferența artelor în diferite epoci. Tendințe contemporane. Unitatea artei ca unitate în diversitate.
2.	-Să caracterizeze multifuncționalitatea artelor; - să perceapă importanța materialelor și tehnicilor tradiționale și moderne în artele vizuale.	Funcțiile artelor vizuale. Funcțiile designului. Artele multifuncționale. Funcția estetică, utilitară, de propagandă, de diseminare a informației și educativă. Elementele comune ale genurilor artelor în creația artistică. Materiale și tehnici tradiționale și moderne în artele vizuale și design. Tehnici de autor. Aspecte ale stilului.
3.	- Să identifice particularitățile formei în diverse contexte plastice. - Să dea exemple de modalități de reprezentare a spațiului plastic.	Diversitatea formelor artistice. Forma și funcțiile ei în artele vizuale și design. Metode de reprezentare. Realism și realitate. Forma ca invenție. Niveluri de abstractizare. Suprapunerea. Interacțiunea plan-adâncime. Forma și orientarea ei în spațiu. Proporția formelor în imagine și semnificația lor. Spațiul. Modalități de reprezentare a spațiului plastic. Forma sculpturală și amplasarea ei în spațiu. Spațiul infinit. Concept spațial.
4.	- Să determine mijloacele artistice ale culorilor; - să caracterizeze tipurile de iluzii optice și reprezentanții de bază;	Culorile în reprezentările artistice. Iluzia optică și efectele psihologice. Interacțiunea culorilor și rezultatul obținut. Expresivitatea culorilor. Armonia cromatică a tabloului. Raportul dintre culoare și formă. Armonia culorilor. Contrastul-esența compoziției. Efectele psihofiziologice ale culorilor. Efectele senzoriale ale culorilor. Tipurile de iluzii optice. Modalități de obținere. Nonculorile și efectul lor coloristic. Studiu de caz. Nouveau Realisme - concepție, scop, reprezentanții de bază, opere.
5.	- Să conștientizeze importanța mișcării în reprezentările artistice; - să analizeze metode de echilibrare a elementelor structurale în opera de artă vizuală.	Dinamica și echilibrul în artele vizuale și design. Modalități de reprezentare artistică. Mișcarea în reprezentările artistice. Dinamica formelor în imagine. Land-art (arta pământului) – concepție, scop, reprezentanții de bază, opere. Echilibrul și tipurile lui. Echilibru psihologic și echilibru fizic. Metode de echilibrare a elementelor structurale în operele de artă vizuală și de design. Ponderea. Direcția. Relația sus-jos. Dreapta și stânga.
6.	- să diferențieze subiectul de obiect în opera de artă. - să stabilească valoarea operei de artă în funcție de loc și destinație.	Subiect și obiect în creația artistică. Obiect creat – opera de artă. Subiectul în opera de artă. Subiectul (ca artist) în opera de artă. Dialectica acestor relații în opera de artă. Operele de artă și valoarea lor în funcție de locul unde sunt

		expuse. Performance - concepție, scop, reprezentanții de bază, opere.
	Semestrul II Obiective de referință	Semestrul II Unități tematice
1.	- Să descrie mijloacele artistico-plastice aplicate în opera de design; - să aplice principiile compoziționale în proiectul artistic.	Mijloace artistico-plastice aplicate în produsele de design. Mijloace materiale. Mijloace plastice. Mijloace artistice. Reguli și principii compoziționale (ritmul, proporția, simetria, dinamica, echilibrul) în elaborarea unor idei artistice.
2.	Să analizeze imaginile din diverse perspective; - să propună exemple de imagini bidimensionale și tridimensionale în arta designului.	Imagine, semn și simbol în opera de design. Lumea ca univers de semne. Imaginea artistică și funcțiile ei estetică și socială. Studiul imaginilor din diverse perspective: din punct de vedere al tehnicii de producere, al formei reprezentării, al modurilor de realizare. Imagini bidimensionale și tridimensionale în design. Arte povera (artă săracă) - concepție, scop, reprezentanții de bază, opere.
3.	- să explice importanța descifrării simbolurilor în opere de design; - să identifice și să descifreze simbolistica imaginilor din operele de artă conceptuală.	Simboluri și semnificații în arta designului. Clasificarea simbolurilor. Metode de reprezentare a simbolurilor cromatice. Simbol și reprezentare. Imaginea simbolului și interpretarea semantică în diverse contexte. Arta conceptuală - concepție, scop, reprezentanții de bază, opere.
4.	- să explice noțiunea de concepție artistică; - să analizeze relația dintre și funcție și destinație într-un obiect artistic.	Metode de analiză artistică a unei opere de design. Concepția artistică. Funcția și destinația produselor create, relația dintre ele. Materiale, ustensile și utilaje specifice. Mijloace artistico-plastice aplicate.

VII. Organizarea lucrului individual al studentului

Cu frecvență		Frecvență redusă	
Semestrul I	Nr. ore	Semestrul I	Nr. ore

1. Studiul și documentarea de specialitate în biblioteci, ateliere de creație, pe Internet, săli de expoziții etc.	40	1. Studiul și documentarea de specialitate în biblioteci, ateliere de creație, pe Internet, săli de expoziții etc.	42
2. Activități specifice de pregătire pentru seminare, lucrări de control etc.	40	2. Activități specifice de pregătire pentru seminare, lucrări de control etc.	40
3. Realizare de teme, referate, traduceri etc. Exemple de cercetări în sinteza artelor și pe arii profesionale. Elaborarea rezumatelor pentru participarea la conferințe naționale și internaționale, seminare și reuniuni.	40	3. Realizare de teme, referate, traduceri etc. Exemple de cercetări în sinteza artelor și pe arii profesionale. Elaborarea rezumatelor pentru participarea la conferințe naționale și internaționale, seminare și reuniuni.	50
4. Studii de caz specifice domeniului de cercetare. Analiza conceptuală și artistică a unor expoziții de artă sau a unor colecții vestimentare.	30	4. Studii de caz specifice domeniului de cercetare. Analiza conceptuală și artistică a unor expoziții de artă sau a unor colecții vestimentare.	50
6. Exemple de inovații ale practicilor profesionale în domeniul de specialitate. Importanța competențelor de cercetare formate. Pregătirea pentru lucrări de control, atestări semestriale, examene.	40	5. Exemple de inovații ale practicilor profesionale în domeniul de specialitate. Importanța competențelor de cercetare formate. Pregătirea pentru lucrări de control, atestări semestriale, examene.	50
7. Examinare finală. Activități specifice pentru pregătirea examenelor de doctorat. Consultații, ore de audiență.	20	Examinare finală. Activități specifice pentru pregătirea examenelor de doctorat. Consultații, ore de audiență.	30
Total ore semestrul I	210	Total ore semestrul I	262
Semestrul II		Semestrul II	
1. Selectarea și analiză critică a surselor bibliografice pentru elaborarea referatelor specifice temei de cercetare. Pregătirea prezentări orale.	40	1. Selectarea și analiză critică a surselor bibliografice pentru elaborarea referatelor specifice temei de cercetare. Pregătirea prezentări orale.	50
2. Strategii de cercetare artistică. Metode și tehnici pentru colectarea datelor. Elaborarea unui interviu structurat ținând cont de etica și tehnicile de interviu.	40	2. Strategii de cercetare artistică. Metode și tehnici pentru colectarea datelor. Elaborarea unui interviu structurat ținând cont de etica și tehnicile de interviu.	50
3. Metode de analiză a semnificației și simbolisticii conceptelor în artele vizuale și design. Utilizarea corectă și	40	3. Metode de analiză a semnificației și simbolisticii conceptelor în artele vizuale și design. Utilizarea corectă	50

adecvată a terminologiei specifice domeniului de cercetare.		și adecvată a terminologiei specifice domeniului de cercetare.	
4. Examinare finală. Activități specifice pentru pregătirea examenelor de doctorat. Consultații, ore de audiență.	30	4. Examinare finală. Activități specifice pentru pregătirea examenelor de doctorat. Consultații, ore de audiență.	22
Total ore semestrul II	150	Total ore semestrul II	172
Total ore curs:	360	Total ore curs:	434

VIII. Evaluarea disciplinei:

La stabilirea notei finale se iau în considerare		Ponderea în notare, exprimată în% (Total = 100%)	
• Evaluarea continuă pe parcursul semestrului	- testarea continuă pe parcursul semestrului, rezultatele activității la seminar.	60%	20 %
	- activități individuale, teme, referate. Traduceri, proiecte, studiu de caz, etc.		40 %
• Evaluarea finală	Rezultatele de la examenul final	40%	40 %

IX. BIBLIOGRAFIE RECOMANDATĂ

1. Adrian, R., Ceramica, estetic, simbol. Editura ABS Docendi, 2007.
2. Arnheim R. Arta și percepția vizuală. O psihologie a văzului creator. Ed. a 2-a – Iași. Editura Polirom, 2011.
3. Arta. Din preistorie la renașterea timpurie. Traducere din limba engleză: Alexandru Macovei. Editura Litera, București, 2010.
4. Arta. De la apogeul Renașterii până în secolul XVIII. Traducere din limba engleză: Alexandru Macovei. Editura Litera, București, 2010.
5. Henri-Irene Marrou, Istoria educației în Antichitate, Vol. I, Editura Meridiane, București, 1997.
6. Husar Al. Studii de estetică. Istoria și teoria artei, Editura Princeps Edit, Iași, 2008.
7. Huyghe R. Dialog cu vizibilul. Cunoașterea picturii. Traducere de Sanda Bărbănu. București. Editura Meridiane, 1981.
8. Daba-Buzoianu C. Morfologia imaginii. Iași. Editura Institutul European, 2013.
9. Florea V., Stekely Gh., Mica enciclopedie de artă universală, București-Chișinău, Editura Litera Internațional, 2001.
10. Nae Cr. Moduri de a percepe. O introducere în teoria artei moderne și contemporane. București: Editura Polirom, 2015.
11. Roux J.P. Mituri și simboluri, București, Editura Meridiane, 1998.

12. Segre M. Mituri, rituri, simboluri în societatea contemporană, Timișoara, Editura Amarcord, 2000.
13. Winenburge V. Filosofia imaginii. București: Editura, Polirom, 2001.
14. Botez- Crainic A. Istoria artelor plastice, Vol. I, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1995.
15. Braunstein F., Pepin J.F., Ghid de cultură generală, Editura Orizonturi, Lider, București, 2003.
16. Brădean Tr. Curs de desen. Iași. Editura Polirom, 2010.
17. Cronica ilustrată a omenirii. Din Evul mediu în epoca modernă (1204-1648). Traducere din limba germană: Georgescu V., Ciurcă H. Editura Litera, București, 2011.
18. Cronica ilustrată a omenirii. Apogeul și criza Imperiului Roman (27 î.Hr.-313 d.Hr.). Traducere din limba germană: Graal Soft. Editura Litera, București, 2011.
19. Cronica ilustrată a omenirii. Antichitatea târzie, Imperiul Carolingian, Evul mediu timpuriu. Traducere din limba germană: Klodnisch S. ș.a. Editura Litera, București, 2011.
20. Daghi I. Compoziția decorativă frontală. Editura Prim, Chișinău, 2010.
21. Daghi, Compoziția decorativă volumetrică. Editura Tehnica-Info,, Chișinău, 2013.
22. Florea V., Stekely Gh., Mica enciclopedie de artă universală, București-Chișinău, Editura Litera Internațional, 2001.
23. Lăzărescu L. Culoarea în artă. Iași. Editura Polirom, 2009.
24. Truică I. Arta compoziției. Editura Polirom, București, 2011.